

فرهنگ ایرانی ترکیبی از سه فرهنگ ملی، اسلامی و مدرن

نشست «نوروز و توسعه» به همت خانه توسعه آذربایجان و با همکاری اتاق بازرگانی تبریز با سخنرانی نعمت‌اله فاضلی و فیروز راد استاید دانشگاهی در اتاق بازرگانی تبریز برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی اتاق بازرگانی تبریز، فیروز راد؛ استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه فرهنگ ایرانی ترکیبی از سه فرهنگ ملی، اسلامی و مدرن است، گفت: سازگاری و توافق و هم خوانی از این سه فرهنگ آویزان است.

راد اظهار کرد: دو مقوله نوروز و توسعه، هرکدام دریایی از ظرایف بوده که چهره های زیادی در هر دوی آن ها نهفته است، در نگاه اول به نظر می رسد که چندان نسبتی بین دو معقوله وجود ندارد، با این حال اگر با نظر دقیق و تیزبین این رابطه را بشکافیم، یقیناً چندین و چند رشته این دو معقوله را برهم گره می زنند.

این استاد دانشگاه با تاکید بر اینکه سرمایه ی اجتماعی یعنی جمع سه عنصر، اعتماد، مشارکت و انسجام اجتماعی، اضافه کرد: اگر در جامعه ای اعتماد بوجود آید مردم را به مشارکت تشویق کرده و اگر اعتماد و مشارکت در یک جامعه حاکم باشد مردم آن جامعه به انسجام می رسند.

وی گفت: اگر این سرمایه ی اجتماعی با شهرت و افتخار آمیخته شود، تبدیل به سرمایه ی پنجم یعنی سرمایه ی نمادین می شود، این سرمایه ی نمادی می تواند افراد، اشیا، بناهای و یا رویدادهای تاریخی باشند.

راد اضافه کرد: افرادی مانند فردوسی، سعدی، حافظ، مولانا و فارابی و یا کتاب هایی چون شاهنامه، مثنوی، قرآن و.... بناهای تاریخی چون مسجد کبود و... رخدادهایی تاریخی چون عباد، مراسمات، عاشورا، چهارشنبه سوری و... از جمله سرمایه های نمادین است.

وی با اشاره به اینکه نوروز یکی از سرمایه های بارزش و نمادین است، افزود: فرهنگ ایرانی ترکیبی از سه فرهنگ ملی، اسلامی و مدرن است، از هر سه فرهنگ خوشه هایی از سرمایه ی نمادین آویزان است که نوروز یکی از این سرمایه ها که از فرهنگ باستانی ما به جا مانده است.

راد توضیح داد: سازگاری و توافق و هم خوانی از این سه فرهنگ آویزان است، فرهنگ ایرانی چه بخواهیم چه نه متنوع و متعدد است و ما باید این تنوع و کثرت فرهنگی جامعه را به رسمیت بشناسیم.

وی با اشاره به اینکه نوروز، مظهر صلح، آشتی، آرامش و قرار و امنیت است، خاطرنشان کرد: در جامعه اگر صلح و آرامش وجود نداشته باشد و فرهنگ ها همدیگر را نشناسند، هزینه های فرهنگی بالا رفته و ضریب امنیت اجتماعی کاهش پیدا می کند.

راد گفت: نیاکان ما به تناسب نیازهایی که داشتند این آیین را شکل دادند و چون پاسخگوی نیازهای جامعه بوده تاکنون ادامه داشته است که ما باید این موضوع را ارج دهیم. وی اضافه کرد: کشورهای دیگر خود را می کشند که برای خود یک برنامه ی مصنوعی پیدا کرده و روی آن مانور رسانه ای دهند، دریغ که در جامعه ی ما نوروزی که این گونه قدمت دارد مورد هجمه قرار می گیرد این یعنی مقابله با سرمایه ی نمادی، ما ریشه در تاریخ داریم.

این استاد دانشگاه با تاکید براینکه اگر بخواهیم خودآگاه شویم، باید به ریشه های تاریخی خود دست پیدا کنیم، تاکید کرد: ما باید منابع فرهنگی خود از جمله نوروز را استخراج کنیم تا نیازهای فرهنگی و ارزشی خود را برآورده کنیم، بشریت امروز به شدت درگیر دوکار ضروری پیشینه کاوی و آینده پژوهی است، دوکاری که به شدت در کرسی دانشگاه های خارجی و پیشرفته نیز انجام می گیرد.

وی با تاکید بر اینکه بعداز ۴۸ سال تحریم، فشار و ... مردم ما لایق بازگشت به شادی و نشاط نوروز است، تشریح کرد: نوروز یک نوع حج فرهنگی و ایرانی است، ما در جامعه شناسی دو نوع تحلیل تبیین علمی و کارکردی را داریم، بنده ۲۵ کارکرد و دلالت برای نوروز اندیشیده ام که به چند مورد از آن ها اشاره خواهم کرد.

راد اضافه کرد: اولین کارکرد نوروز، کارکرد جشن و سرور و شادی و نشاط است، کارکرد بعدی، کارکرد خیزش و ریزش و شکوفایی است، طبیعت و انسان ها همپای هم شکوفا می شوند، نوروز ربط وسیع و دقیقی با توسعه دارد، توسعه براساس ایده ها و اندیشه های نو و به ویژه در راس این ایده ها ایده های آینده باوری و انسان باوری دارد.

وی با بیان اینکه اگر بخواهیم توسعه را کالبد شکافی کنیم، توسعه سه بعد بیشتر ندارد، توضیح داد: نوروز در این سه بعد با توسعه ربط پیدا می کند، بعد اول وجه مادی بوده؛ یعنی بتوانیم جامعه را در ابعاد مادی نوسازی کنیم.

استاد دانشگاه بیان کرد: وجه مادی توسعه رابطه ای است بین انسان و طبیعت که نتیجه ی این وجه رفاه است، بعد دوم توسعه اخلاقی، ارزشی و فرهنگی توسعه که رابطه ی انسان را با انسان ها دیگر تامیی می کند، عدالت، نشاط، نظم شایسته سالاری، اعتماد، انسجام و وفاق از جمله مصادیق این وجه توسعه است که حاصل و نتیجه ی این بعد توسعه رضایت است، بعد سوم از توسعه نیز معناداری است که نتیجه ی آن نیز دستیابی به معنا و معناداری است که مولانا نیز از آن به نام قرار یاد می کند.

نوروز هوش اجتماعی ایرانیان است

نعمت الله فاضلی، استاد دانشگاه با اشاره به اینکه نوروز هوش اجتماعی ایرانیان است، گفت: ایرانیان در فضای اجتماعی نوروز خلاق می شوند.

وی بیان کرد: ما سه نوروز باستانی، اسلامی و معاصر را داریم که عین هم نیستند اما با یکدیگر همپا هستند.

وی توضیح داد: کسانی که تاریخ ایران و نوروز نو را بشناسند، می دانند که نوروز اسلامی همان نوروز باستانی نیست، همانگونه که نوروز امروز مانند نوروز اسلامی و باستانی نیست.

فاضلی با اشاره به اینکه نه تنها در جغرافیای زیبای گربه ی ایران بلکه در ۱۳ کشور دنیا همه زیر چتر نظریه ی نوروز هستیم، اضافه کرد: در کتاب خود نیز مطرح کرده ام که نوروز نظریه است، نظریه ای که جامعه آن را آفریده نه دانشمندان، نوروز نظریه ی ایران فرهنگی است که ما از تاریخ جهان آفریده ایم.

استاد دانشگاه با اشاره به اینکه نوروز جشن گرفتن برای بی خیالی نبوده، بلکه یک نوع شادی هدفمند است، بیان کرد: عید برای درنگ کردن است، برای این است که از تفرط خارج شویم، نوروز برای باهم بودن ایرانی هاست تا بتوانند زندگی کنند، نوروز آیین و فضای فکری و عاطفی و ... است تا ما بتوانیم باهم باشیم چرا که اجتماعی بودن در کیفیت

زندگی انسان ها موثر است.

وی با بیان اینکه قانون موجودات زنده نیاز به باهم بودن است، تاکید کرد: نوروز نظریه ی برای باهم بودن و دور از تفرط بودن است همه ی این ها برای چیزی بزرگتر است، نوروز نظریه ای برای پویایی در عین تدوام است، این پویایی باید با سرعتی انجام گیرد که چیزی له نشود، نوروز معاصر هیچ شباهتی به نوروز اسلامی و باستانی نداشته و شهر و کلان شهری است.

فاضلی با اشاره به اینکه نوروز هوش اجتماعی ایرانیان است، گفت: ایرانیان در فضای اجتماعی نوروز خلاق می شوند، در نتیجه ی چتر بزرگی که نوروز در ذهن و زبان ما باز می کند انرژی های و عاطفی و خلاقانه ی ما فوران می کند.

وی افزود: هیچ آیینی جز نوروز نداریم که تمامی اقوام ایران بدون هیچ گونه تعصب و .. برای آن بجوشند، آن چه امروز در ایران همه را باهم کنار هم سرپا نگه داشته نوروز است، توسعه یعنی همین، چیزی که گذشته، حال و آینده را بهم اتصال می دهد، نوروز است، تخیل نوروزی مومن و نامومن ندارد و همه شهروندان فرهنگ نوروز هستیم بی آنکه برخی بر دیگری برتری داشته باشند، در نوروز تبعیض، کفر ایمان و حق و باطل نداریم.

استاد دانشگاه با بیان اینکه جامعه ای توسعه یافته است که تبدیل یک سرمایه به سرمایه دیگر تبدیل آسان باشد، خاطرنشان کرد: زندگی همانند نوروز برپایه ی یادگیری و یادآوری است.